

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ІНСТИТУТ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
Людмила СТЕПАНЕНКО
«31» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ: ІСТОРІЯ МУЗИКИ;
ІСТОРІЯ ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОСТЮМА**

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	024 «Хореографія»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	«Хореографія»
Спеціалізація	
	(за наявності)
Вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	<u>денна/заочна</u>
Навчальний рік	<u>2022/2023</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>4/120</u>
Мова викладання, навчання й оцінювання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>залік</u>

Викладачі: Афоніна Олена Сталівна,
Климчук Ірина Сергіївна

Пролонгація за рішенням науково-методичної ради НАКККіМ

Розробники:

АФОНІНА Олена Сталівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри хореографії;

КЛИМЧУК Ірина Сергіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хореографії.

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту сучасного мистецтва

Михайло КУЛИНЯК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Завідувач кафедри хореографії

Мирослав ВАНТУХ

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р. Протокол № 1 від «25» серпня 2022 р.

Погоджено з гарантом освітньої програми «Хореографія»

Гарант освітньої програми Наталія КОРИСЬКО

«25» серпня 2022 р.

Схвалено науково-методичною радою Академії

Протокол від «30» серпня 2022 р. № 5

Голова науково-методичної ради Людмила СТЕПАНЕНКО

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. **Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки).** Дисципліна «Історія мистецтв: Історія музики; Історія хореографічного костюма» належить до переліку обов'язкових дисциплін здобувачів вищої освіти спеціальності 024 Хореографія першого (бакалаврського) освітнього рівня і вивчається на третьому курсі у 6 семестрі. Вона має ознайомити їх з теоретичними питаннями історії музики та хореографічного костюму. Дисципліна дозволяє здобувачу вищої освіти вивчити категоріальний апарат сучасного мистецтва задля формування належного рівня наукових компетенцій в галузі сучасного простору хореографії. Здобувачі вищої освіти застосовують кваліфіковано теоретично-практичні знання у різних формах навчання і творчості, характерних для сучасних хореографічних практик. Дисципліна «Історія мистецтв: Історія музики; Історія хореографічного костюма» має міждисциплінарні зв'язки з такими дисциплінами, як «Методика виконання класичного танцю», «Майстерність народно-сценічного танцю: український народно-сценічний танець: народно-сценічний танець», «Історія хореографії», «Методика виконання сучасного танцю», «Мистецтво балетмейстера», «Практикум з побутово-бальної хореографії»,

Формою підсумкового контролю є залік.

2. Мета дисципліни – ознайомлення з історією музики ; історією костюму різних історичних періодів та народів; з різновидами балетного, сучасного, національного костюму та його трансформацію в мистецтві хореографії.

3. Завдання: оволодіння знаннями з історії музики;

- ознайомити здобувачів з основними типами костюма;
- визначити функції костюма;
- проаналізувати художні стилі епох та їх вплив на формування костюма;
- дати загальну періодизацію розвитку костюма;
- довести важливість історичного костюма для сценічних інтерпретацій;
- визначити характеристики костюмів різних етнічних груп України;
- ознайомитися з хореографічним костюмом для виконання класичного, бального та сучасного танцю.

4. Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК01. Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

СК02. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.

СК05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК09. Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.

СК10. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа- мистецтва і т. ін.) в процесі створення мистецького проекту, його реалізації та презентації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із концепцією сталого розвитку України.

ПРН02. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.

ПРН03. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.

ПРН06. Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

ПРН07. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.

ПРН10. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.

ПРН12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПРН14. Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора.

ПРН15. Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох модулів:

1. Історія музики від Античності до ХІХ століття.
2. Історія музики ХХ – ХХІ століття.
3. Етапи розвитку костюма від найдавніших часів до сьогодення
4. Особливості хореографічного костюма для виконання класичного, спортивно-бального та сучасного танцю. Регіональні особливості українського національного костюма.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія мистецтв :історія музики»

(для денної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин							
		денна форма							
		усього	у тому числі						
л	с		п	лаб	інд.	м.к.	с.р.		
МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ МУЗИКИ ВІД АНТИЧНОСТІ ДО ХІХ СТОЛІТТЯ									
1.1.	Музичне мистецтво Античності, Середньовіччя і Відродження.	7	2	2					3
1.2.	Музичне мистецтво Бароко і класицизму	7	2	2					3
1.3.	Українські композитори Бароко і класицизму	7	2	2					3
1.4.	Романтизм. Українські композитори ХІХ століття.	7	2	2					3
	Модульний контроль	2						2	
	Разом за модуль 1	30	8	8				2	12
МОДУЛЬ 2. ІСТОРІЯ МУЗИКИ ХХ – ХХІ СТОЛІТТЯ									
2.1.	Музичні напрями першої половини ХХ століття. Творчість українських композиторів першої половини ХХ століття.	9	2	2					5
2.2.	Музичні напрями другої половини ХХ століття. Творчість українських композиторів другої половини ХХ століття.	9	2	2					5
2.3.	Творчість українських композиторів кінця ХХ – ХХІ століття.	10	2	2					6
	Модульний контроль	2						2	
	Разом за модуль 2	30	6	6				2	16
	Всього:	60	14	14				4	28

«Історія мистецтв :історія хореографічного костюма»

(для денної форми навчання)

№	кількість годин							
	денна форма							

з/п	Назва розділу і теми	усь го	у тому числі					
			л	с	П	лаб	інд	м.к.
МОДУЛЬ 1. ЕТАПИ РОЗВИТКУ КОСТЮМА ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ								
1.1.	Об'єкт, предмет, мета та завдання дисципліни «Історія мистецтв: історія хореографічного костюма». Визначення понять «костюм», «наряд» та «одяг». Їх функції, спільні та відмінні риси.	6	2	2				2
1.2.	Вивчення історії виникнення костюма від найдавніших часів до епохи Відродження.	12	2	2				8
1.3.	Костюм в епоху Бароко, Рококо, Класицизму, Романтизму та Модерну.	10	2	2				6
1.4.	Модульний контроль	2					2	
Разом за модуль 1		30	6	6			2	16
МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОСТЮМУ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КЛАСИЧНОГО, СПОРТИВНО-БАЛЬНОГО ТА СУЧАСНОГО ТАНЦЮ. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОСТЮМА								
2.1.	Історія формування сучасного балетного костюма. Типи балетних пачок. Початок ХХ століття – виникнення турнірів зі спортивно-бального танцю: вимоги до костюма. Сценічний костюм для виконання сучасних стилів хореографії.	14	4	4				6
2.2.	Український костюм. Танцювальна культура українського народу. Вплив костюма на стильові особливості народної хореографії.	14	4	4				6
2.3.	Модульний контроль	2					2	
Разом за 2 модуль		30	8	8			2	12
Всього:		60	14	14			4	28
Всього з дисципліни		120	28	28			8	56

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія мистецтв: історія музики»

(для заочної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин							
		заочної форма							
		усього	у тому числі						
л	с		п	лаб	інд.	м.к.	с.р.		
МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ МУЗИКИ ВІД АНТИЧНОСТІ ДО ХІХ СТОЛІТТЯ									
1.1.	Музичне мистецтво Античності, Середньовіччя і Відродження.	8							8
1.2.	Музичне мистецтво Бароко і класицизму	10	2	2					6
1.3.	Українські композитори Бароко і класицизму	6							6
1.4.	Романтизм. Українські композитори ХІХ століття.	6							6
	Разом за модуль 1	30	2	2					26
МОДУЛЬ 2. ІСТОРІЯ МУЗИКИ ХХ – ХХІ СТОЛІТТЯ									
2.1.	Музичні напрями першої половини ХХ століття. Творчість українських композиторів першої половини ХХ століття.	8							8
2.2.	Музичні напрями другої половини ХХ століття. Творчість українських композиторів другої половини ХХ століття.	8							8
2.3.	Творчість українських композиторів кінця ХХ – ХХІ століття.	13	2	2					9
	Модульний контроль	1						1	
	Разом за модуль 2	30	2	2				1	25
	Всього:	60	4	4				1	51

**«Історія мистецтв: Історія хореографічного костюма»
(для заочної форми навчання)**

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин						
		заочна форма						
		усь го	у тому числі					
л	с		П	ла б	інд	м.к.	с.р.	
МОДУЛЬ 1. ЕТАПИ РОЗВИТКУ КОСТЮМУ ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ								
1.1.	Об'єкт, предмет, мета та завдання дисципліни «Історія мистецтв: історія хореографічного костюма». Визначення понять «костюм», «наряд» та «одяг». Їх функції, спільні та відмінні риси.	8						8
1.2.	Вивчення історії виникнення костюма від найдавніших часів до епохи Відродження.	9						9
1.3.	Костюм в епоху Бароко, Рококо, Класицизму, Романтизму та Модерну.	13	2	2				9
	Разом за модуль 1	30	2	2				26
МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОСТЮМА ДЛЯ ВИКОНАННЯ КЛАСИЧНОГО, СПОРТИВНО-БАЛЬНОГО ТА СУЧАСНОГО ТАНЦЮ. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОСТЮМА								
2.1.	Історія формування сучасного балетного костюма. Типи балетних пачок. Початок ХХ століття – виникнення турнірів зі спортивно-бального танцю: вимоги до костюма. Сценічний костюм для виконання сучасних стилів хореографії.	12						12
2.2.	Український костюм. Танцювальна культура українського народу. Вплив костюма на стильові особливості народної хореографії.	17	2	2				13
2.3.	Модульний контроль	1					1	
	Разом за 2 модуль	30	2	2			1	25
	Всього:	60	4	4			1	51
	Всього з дисципліни	120	8	8			2	102

1.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Історія мистецтв: Історія музики»

МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ МУЗИКИ ВІД АНТИЧНОСТІ ДО ХІХ СТОЛІТТЯ

ТЕМА 1.1. Музичне мистецтво Античності, Середньовіччя і Відродження.

Анотація до лекції 1.1

Актуальність навчальної дисципліни «Історія мистецтв. Історія музики». Мета та основні завдання навчальної дисципліни в контексті гуманітарного знання та історії мистецтв. Базові засади вивчення історії музики. Особливості античного світогляду. Народження науки, філософії та мистецтва античності. Періодизація давньогрецької культури. Грецька культура як неповторна модель світопорядкування, оригінальні способи вирішення суспільних, виховних, культурних завдань. Формування нового типу духовності з домінуванням культу краси і освіченості, змагальності (агоністики) й поваги до особистості. Музичне мистецтво в давньогрецькій міфології.

Періодизація давньоримської культури. Музичне мистецтво Давнього Риму. Формування побутових музично-поетичних жанрів. Інструментарій часів давньоримської культури. Значення музичного мистецтва Давньої Греції та Риму для європейської музичної культури.

Розвиток європейської історії музики від падіння Римської Імперії (V століття) до початку XV століття, за часів Середньовіччя. Основні етапи розвитку середньовічної культури: від каролінгського відродження до готики (IX – XII століть), мистецтво готики (XIII – XIV століть). Формування середньовічного типу культури та основ музичної естетики західноєвропейського середньовіччя. Система нотації та основи музичної теорії Середньовіччя, реформа Гвідо Ареццо. Музичний інструментарій.

Богослужбова та світська музика середньовіччя. Лицарська культура.

Становлення музичного мистецтва Візантії. Творчість Іоанна Дамаскіна (VIII ст.). Вплив візантійської культури на формування культури Київської Русі.

Естетичний ідеал епохи Відродження: перехід від теоцентризму до антропоцентризму.

Музичне мистецтво Відродження. Вчення про музичне мистецтво (Й. Тінкторіс, Дж. Царліно), протиставлення сучасної манери письма (*maniera moderna*) старій (*antica, vecchia*). Теорія музики.

Богослужбова музика епохи Відродження. Основні жанри: меса, реквієм, мотет. Нідерландська хорова поліфонічна школа (Дюфаї, Й. Окегем, Жоскен Дебре). Італійська школа (Палестрина, Дезуальдо). Французька школа (К. Жанекен). Англійська поліфонічна школа (Данстейбл, Дж. Тавернер). Іспанська поліфонічна школа (К. де Моралес). Польська поліфонічна школа (Миколай з Радома, Вацлав з Шамотул).

Початок нотодруку, нові умови побутування музики (поява

демократичної публіки, розквіт аматорського музикування), переосмислення соціального статусу музики. Роль світських жанрів (фротола, віланелла, вільянсико, шансон, мадригал, у кінці XVI ст. – опера, балет).

Самостійність інструментальної музики (хоральні обробки, ричеркари, канцони, імпровізаційні п'єси — прелюдії, токати, фантазії). Поновлення інтересу до танцювального мистецтва (поява численних танцювальних жанрів, нотних танцювальних збірників, керівництв і перших професійних танцмейстерів).

План

1. Актуальність навчальної дисципліни «Сучасні хореографічні практики».
2. Мета та основні завдання навчальної дисципліни.
3. Музичне мистецтво Античності.
4. Музичне мистецтво Середньовіччя.
5. Музичне мистецтво Відродження.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1

1. Охарактеризувати музичне мистецтво античності.
 2. Зробити періодизацію давньогрецької культури.
 3. Визначити шляхи розвитку середньовічного мистецтва.
 4. Виявити основні риси середньовічного світогляду.
 5. .
 6. Які існували види нотації в Середньовічній теорії музики?
 7. Які відомі основні жанри богослужбової музики Середньовіччя?
 8. Визначити місце церковної монодії в середньовічній музичній культурі.
 9. Розкрити формування музичного циклу в музиці середньовіччя. Які риси музичного мистецтва Відродження?
 10. Які виникають поліфонічні хорові школи епохи Відродження?
- Література: 7, 13, 20.*

Семінарське заняття № 1 до теми 1.1

Тема 1.1.

Мета: дати характеристику періодам розвитку музичного мистецтва.

План

1. Визначити особливості античного світогляду.
2. Охарактеризувати музичне мистецтво античності.
3. Зробити періодизацію давньогрецької культури.
4. Зробити періодизацію давньоримської культури.

5. Визначити роль науки, культури і музичного мистецтва Давньої Греції та Риму для європейської культури.
6. Визначити шляхи розвитку середньовічного мистецтва.
7. Виявити основні риси середньовічного світогляду.
8. Визначити два етапи розвитку середньовічної культури: від каролінгського відродження до готики (IX – XII століть), мистецтво готики (XIII – XIV століть).
9. Перелічити основні риси музичної естетики західноєвропейського Середньовіччя.
10. Які існували види нотації в Середньовічній теорії музики?
11. Які відомі основні жанри богослужбової музики Середньовіччя?
12. Визначити місце церковної монодії в середньовічній музичній культурі.
13. Розкрити основні характеристики багатоголосних церковних жанрів: органум, кондуїт, клаузула, мотет.
14. Розкрити формування музичного циклу в музиці середньовіччя. Які риси музичного мистецтва Відродження?
15. Які домінуючі жанри богослужбової музики?
16. Розквіт яких світських жанрів відбувається?
17. Які виникають поліфонічні хорові школи епохи Відродження?

ТЕМА 1.2. Музичне мистецтво Бароко і класицизму

Анотація до лекції 1.2

Естетика бароко. Основні риси стилю бароко. Жанри в музиці бароко. Музичний інструментарій.

Інструментальна музика бароко. Органна музика. Жанри.

Італійська опера. Творчість А. Скарлатті, Дж. Перголезі, Д.Чимарози. Опері на героїко-міфологічні та легендарно-історичні сюжети з чітким розподілом сценічної дії і музики, від переважання зовнішньої декоративності до глибокого драматизму (М.А. Честі) та реалістичних тенденцій (пізній К. Монтеверді). Жанр опери-серія з умовно-героїчними сюжетами із стародавньої міфології; поєднання зовнішнього, віртуозного виконавства з майстерністю вокалістів; «концерт у костюмі», послаблення драматургії розвитку.

Французька опера. Опера комік (фр. *opéra comique* – комічна опера) з основою ярмаркових вистав (Ф. Філідора, П. Монсіньї, А. Гретрі). Опера в Англії (Г. Персел, Г. Гендель). Опера в Німеччині (Р. Кайзер).

Творчість Й. Баха. Творчість Г. Генделя. Створення нового музичного жанру «Англійську ораторію», яка відрізняється від італійської більш піднесеною мелодикою та монументальним аранжуванням.

Художньо-естетичні принципи класицизму. Музичні жанри: симфонія, соната, квартет, інструментальний концерт. Формування сонатно-симфонічного циклу. Реформа К. Глюка у оперному мистецтві XVIII століття. Віденська

класична школа. Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна. Життєвий і творчий шлях В. Моцарта. Життєвий і творчий шлях Л. Бетховена.

План

1. Естетика бароко.
2. Основні риси стилю бароко.
3. Жанри в музиці бароко.
4. Музичний інструментарій.
5. Художньо-естетичні принципи класицизму.
6. Музичні жанри: симфонія, соната, квартет, інструментальний концерт.
7. Формування сонатно-симфонічного циклу.
8. Реформа К. Глюка у оперному мистецтві XVIII століття.
9. Віденська класична школа.
10. Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна.
11. Життєвий і творчий шлях В. Моцарта.
12. Життєвий і творчий шлях Л. Бетховена.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

1. Які основні художньо-естетичні Бароко?
2. Які характерні риси основних музичних жанрів Бароко.
3. Які характерні риси основних музичних жанрів: симфонія, соната, квартет, інструментальний концерт?
4. З яких частин складається сонатний цикл і симфонічний цикл.
5. У чому виявляється реформа К. Глюка у оперному мистецтві XVIII століття? Назвати основні риси.
6. З якими стилями і художніми течіями у взаємозв'язку розвивався класицизм?
7. Які ідеї віденських класиків перегукувалися із веймарським класицизмом?
Література: 20, 28, 29, 30, 34.

Семінарське заняття № 2 до теми 1.2.

Тема 1.2. Композиторська творчість епохи Бароко

Вибрати одне з питань і написати відповідь.

1. Естетика бароко.
1. Основні риси стилю бароко.
2. Жанри в музиці бароко.
3. Музичний інструментарій.
4. Художньо-естетичні принципи класицизму.
5. Музичні жанри: симфонія, соната, квартет, інструментальний концерт.
6. Формування сонатно-симфонічного циклу.
7. Реформа К. Глюка у оперному мистецтві XVIII століття.
8. Віденська класична школа.
9. Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна.

10. Життєвий і творчий шлях В. Моцарта.
 11. Життєвий і творчий шлях Л. Бетховена.
 12. Які основні художньо-естетичні Бароко?
 13. Які характерні риси основних музичних жанрів Бароко.
 14. Які характерні риси основних музичних жанрів: симфонія, соната, квартет, інструментальний концерт?
 15. З яких частин складається сонатний цикл і симфонічний цикл.
 16. У чому виявляється реформа К. Глюка у оперному мистецтві XVIII століття? Назвати основні риси.
 17. З якими стилями і художніми течіями у взаємозв'язку розвивався класицизм?
 18. Які ідеї віденських класиків перегукувалися із веймарським класицизмом?
- Література:* 2, 5, 29, 33, 34.

ТЕМА 1.3. Українські композитори Бароко і класицизму

Українське бароко. Творчість українського митця М. П. Дилецького. «Грамматика мусікійська» Дилецького є першим з музично-теоретичних трактатів, які докладно пояснили технічну суть лінійної, нотної системи, партесного співу і партесної композиції. В цій праці Дилецький виступив на захист «вільних» прийомів композиції, розглядаючи музику, як мистецтво творчо живе, емоційно визначне.

Творчість українських композиторів М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя.

План

1. Українське бароко.
2. Творчість українського митця М. П. Дилецького.
3. «Грамматика мусікійська» Дилецького як перший музично-теоретичний трактат.
4. Творчість М. Березовського.
5. Життєвий і творчий шлях Д. Бортнянського.
6. Життєвий і творчий шлях А. Веделя.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3.

Розкрити питання.

Розкрити особливості українського бароко.

1. Творчість українського митця М. П. Дилецького.
2. «Грамматика мусікійська» Дилецького як перший музично-теоретичний трактат.
3. Творчість М. Березовського.
4. Життєвий і творчий шлях Д. Бортнянського.
5. Життєвий і творчий шлях А. Веделя.

Література: 2, 5, 29, 33, 34.

Семінарське заняття № 3 до теми 1.3.

Тема 1.3. Композиторська творчість М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя і творчість М. Дилецького

Вибрати одне з питань і написати відповідь.

1. Творчість українського митця М. П. Дилецького.
2. «Грамматика мусікійська» Дилецького як перший музично-теоретичний трактат.
3. Творчість М. Березовського.
4. Життєвий і творчий шлях Д. Бортнянського.
5. Життєвий і творчий шлях А. Веделя.

Література: 2, 5, 29, 33, 34.

ТЕМА 1.4. Романтизм. Українські композитори ХІХ століття.

Ідейно-естетичні і художні принципи на перетині ХVІІІ- ХІХ століть. Виникнення романтизму як протиставлення раціоналізму, ідеології Просвітництва. Індивідуалістична культура з центром – людиною та її проблем, рефлексивністю, самотністю, непорозумінням, духовним вакуумом тощо.

Зіткнення образних сфер: реальне – ідеальне, комічне – трагічне. Інтерес у мистецтві до індивідуального, оригінального (творчість Ф.Шелінга, Жан Поля, Дж.Байрона, В.Гюго, Е.Делакруа, Г.Гейне, А.Міцкевича).

Начальний етап романтизму представлений творчістю Ф.Шуберта, К.М.Вебера, Н.Паганіні, Дж.Россіні. Наступний етап романтизму: Ф.Шопен, Р.Шуман, Ф.Мендельсон, Г.Берліоз, Ф.Ліст, Р.Вагнер, Дж.Верді. Пізній етап романтизму (Й.Брамс, Р.Штраус).

Теми особистої драми незрозумілого художника-митця, безвідмовного кохання, соціальної нерівності з відтінком автобіографічності (Ф. Шуберта, Р.Шуман, Г.Берліоз, Ф.Ліст, Р.Вагнер). ідея синтезу мистецтв (опери Вагнера) та програмній музиці (Р.Шуман, Г.Берліоз, Ф.Ліст). Сфера фантастики в творах романтиків.

Народна творчість та виникнення національних шкіл: ідейні засади, представники, творчі здобутки.

Українські композитори ХІХ століття. Народна тематика, обробка народних пісень аматорами у супроводі народних інструментів: кобзи, бандури, цимбал, скрипки, ліри та ін. Хорові, інструментальні, симфонічні твори композиторів: М. Вербицького, С. Воробкевича, В. Матюка (хори й ін.).

Симфонічні твори та камерно-інструментальні твори композиторів: І. Вітковського, А. Галенковського, Іллі та Олександра Лизогубів. Діяльність аматорських і відкриття перших професійних театрів (Київ – 1803, Одеса – 1810).

Музично-сценічні твори на національні сюжети. Опера «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського (1863).

Творчість засновника національної української класичної школи Миколи Лисенка. Хорова творчість М. Леонтовича.

План

1. Ідейно-естетичні і художні принципи на перетині XVIII-XIX століть.
2. Виникнення романтизму як протиставлення раціоналізму, ідеології Просвітництва.
3. Індивідуалістична культура з центром – людиною та її проблем, рефлексивністю, самотністю, непорозумінням, духовним вакуумом тощо.
4. Зіткнення образних сфер: реальне – ідеальне, комічне – трагічне.
5. Інтерес у мистецтві до індивідуального, оригінального.
6. Творчість композиторів різних періодів романтизму.
7. Українські романтики.
8. Симфонічні твори та камерно-інструментальні твори композиторів: І. Вітковського, А. Галенковського, Іллі та Олександра Лизогубів.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.4.

1. Які основні художньо-естетичні принципи романтизму?
2. Які характерні риси основних музичних жанрів романтизму: балада, фантазія, рапсодія, симфонічна поема?
3. Які композитори-романтики в своїх творах тяжили до автобіографічності?
4. Які теми домінували в творчості композиторів-романтиків?
5. З чим пов'язано виникнення національних шкіл?
6. У яких творах композитори зверталися до образів фантастики?

Семінарське заняття № 4 до теми 1.4.

Тема 1.4. Творчість композиторів-романтиків.

Вибрати одне з питань і написати відповідь.

1. Ідейно-естетичні і художні принципи на перетині XVIII-XIX століть.
2. Виникнення романтизму як протиставлення раціоналізму, ідеології Просвітництва.
3. Індивідуалістична культура з центром – людиною та її проблем, рефлексивністю, самотністю, непорозумінням, духовним вакуумом тощо.
4. Зіткнення образних сфер: реальне – ідеальне, комічне – трагічне.
5. Інтерес у мистецтві до індивідуального, оригінального.
6. Творчість композиторів різних періодів романтизму.
7. Українські романтики.
8. Які основні художньо-естетичні принципи романтизму?
9. Які характерні риси основних музичних жанрів: балада, фантазія, рапсодія, симфонічна поема?
10. Які композитори в своїх творах тяжили до автобіографічності.
11. Які теми домінували в творчості композиторів-романтиків?
12. З чим пов'язано виникнення національних шкіл?
13. Творчість М. Лисенка.

- 14.Творчість Гулака-Артемівського.
- 15.Творчість українських композиторів ХІХ століття.
- 16.Симфонічні твори та камерно-інструментальні твори І. Вітківського.
17. Симфонічні твори та камерно-інструментальні твори А. Галенківського.
- 18.Симфонічні твори та камерно-інструментальні твори Іллі та Олександра Лизогубів.
- 19.Українські композитори ХІХ століття.
- 20.Народна тематика, обробка народних пісень аматорами у супроводі народних інструментів: кобзи, бандури, цимбал, скрипки, ліри та ін.
- 21.Хорові, інструментальні, симфонічні твори композиторів: М. Вербицького, С. Воробкевича, В. Матюка (хори й ін.).

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль є передбачає письмову відповідь на одне з запитань:

1. Творчість українських композиторів ХVІІІ століття.
2. Творчість українських композиторів ХІХ століття.
3. Хорова творчість М. Лисенка.
4. Творчість українських композиторів ХІХ століття.
5. Симфонічні твори та камерно-інструментальні твори Іллі та Олександра Лизогубів.
6. Творчість Гулака-Артемівського.
7. Хорові, інструментальні, симфонічні твори М. Вербицького.
8. Хорові, інструментальні твори С. Воробкевича.

МОДУЛЬ 2. ІСТОРІЯ МУЗИКИ ХХ – ХХІ СТОЛІТТЯ

ТЕМА 2.1. Музичні напрями першої половини ХХ століття. Творчість українських композиторів першої половини ХХ століття.

Анотація до лекції 2.1

Стиль модерн на зламі ХІХ – ХХ століть. Основні тенденції розвитку музичного мистецтва ХХ століття. Імпресіонізм і символізм. Музичні образи, мова, технічні прийоми, композиційні особливості (К. Дебюссі).

Естетичні засади експресіонізму: відображення ірраціональних станів душі людини, породжених страхом і відчаєм; показ негативних боків дійсності; бурхлива реакція на розпад духовності від катаклізмів світового масштабу (Р. Штраус, А. Шенберг, А. Берг).

Естетичні зачати фольклоризму: перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття; включення фольклору до індивідуально-авторської системи (Б. Барток, З. Кодай, К. Шимановський, Л. Яначек).

Естетичні засади неокласицизму: прагнення композиторів до гармонії людини й навколишнього світу, посилення інтересу до стародавньої музики, використання більш простих і ощадливих засобів музичної виразності. Відродження жанрів і форм епохи бароко і класицизму в творчості М.Равеля, К.Орфа, А.Онеггера, Ф.Пуленка, П.Хіндемита.

Творчість українських композиторів першої половини ХХ століття: Б. Лятошинського, Ревуцького, В. Барвінського, С. Людкевича, А. Кос-Анатольського, фольклориста Ф. М. Колесси.

Українська масова пісня К. Є. Богуславського. Опери Б. Лятошинського (1930), Ю. Мейтуса (1937). Творчість: Григорія Верьовки, братів Георгія та Платона Майбороди, Костянтина Данькевича, А. Я. Штогаренка.

План

1. Стиль модерн на зламі ХІХ – ХХ століть.
2. Основні тенденції розвитку музичного мистецтва ХХ століття.
3. Імпресіонізм і символізм.
4. Музичні образи, мова, технічні прийоми, композиційні особливості (К.Дебюссі).
5. Естетичні засади експресіонізму: відображення ірраціональних станів душі людини, породжених страхом і відчаєм; показ негативних боків дійсності; бурхлива реакція на розпад духовності від катаклізмів світового масштабу (Р.Штраус, А.Шенберг, А.Берг).
6. Естетичні засади фольклоризму: перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття; включення фольклору до індивідуально-авторської системи (Б.Барток, З.Кодай, К.Шимановський, Л.Яначек).
7. Естетичні засади неокласицизму: прагнення композиторів до гармонії людини й навколишнього світу, посилення інтересу до стародавньої музики, використання більш простих і ощадливих засобів музичної виразності. Відродження жанрів і форм епохи бароко і класицизму в творчості М.Равеля, К.Орфа, А.Онеггера, Ф.Пуленка, П.Хіндемита.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.

1. Основні тенденції розвитку музичного мистецтва ХХ століття.
2. Композиційні особливості (К.Дебюссі).
3. Відображення ірраціональних станів душі людини у Р.Штрауса.
4. Реакція на розпад духовності від катаклізмів світового масштабу у А.Шенберга.
5. Відображення ірраціональних станів душі людини у А. Берга.
6. Фольклоризм у Б. Бартока.
7. Перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття у К.Шимановського.

8. Перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття Л. Яначека.
9. Неокласицизму М.Равеля.
10. Неокласицизм у К.Орфа.
11. Неокласицизм у А.Онеггера.
12. Неокласицизм у Ф.Пуленка.
13. Неокласицизм у П.Хіндемита.

Семінарське заняття № 5 до теми 2.1 Творчість композиторів першої половини ХХ століття

1. Основні тенденції розвитку музичного мистецтва ХХ століття.
2. Фольклоризм у Б. Бартока.
3. Перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття у К.Шимановського.
4. Перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття Л. Яначека.
5. Творчість українських композиторів першої половини ХХ століття: Б. Лятошинського, Ревуцького, В. Барвінського, С. Людкевича, А. Кос-Анатольського, фольклориста Ф. М. Колесси.
6. Українська масова пісня К. Є. Богуславського. Опери Б. Лятошинського (1930), Ю. Мейтуса (1937).
7. Творчість: Григорія Верьовки, братів Георгія та Платона Майбороди, Костянтина Данькевича, А. Я. Штогаренка.

Література: 1, 11, 14, 21.

ТЕМА 2.2. Музичні напрями другої половини ХХ століття. Творчість українських композиторів другої половини ХХ століття.

Анотація до лекції 2.2

Музичне мистецтво України першої (продовження) і другої половини ХХ ст.

Київський авангард. Відновлення авангардної музичної творчості на початку 60-х років, яка була перервана в 20-ті роки. Атональна музика і додекафонія. Використання нової техніки композиції на основі серії у творах композиторів “Київського авангарду” В. Годзяцького, В. Сильвестрова, Л. Грабовського.

Збереження етнографічної цілісності, залучення до композиторської діяльності фольклорних джерел, непряме цитування звукового матеріалу з використанням надбань фольклору (нерегулярний метр, “згущення” ладоінтонаційних особливостей фольклору, формування мовних особливостей поетичного тексту) у творах українських композиторів, представників “Нової

фольклорної хвилі” в середині ХХ ст. (Л. Колодуб, М. Скорик, Є. Станкович, Л. Дичко, І. Карабиць).

Фольк-опера Є. Станковича: залучення композитором і автором лібрето музичних та позамузичних, архаїчних та сучасних, обрядових та історичних, літературно-професійних та фольклорних джерел. Творчість Л. Дичко: імпровізаційність казок, пригод, фантазій; екстравертність, тяжіння до хорového жанру як домінанти української класики, використання обрядів, народних музичних сюжетів тощо. Особливості втілення фольклору у творах М. Скорика: “компактність” драматургії, ясність форми, тяжіння до яскравих і контрастних барв оркестрування.

Композитори 80-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.

План

1. Музичне мистецтво України першої (продовження) і другої половини ХХ ст.
2. Київський авангард. Відновлення авангардної музичної творчості на початку 60-х років, яка була перервана в 20-ті роки.
3. Атональна музика і додекафонія.
4. Використання нової техніки композиції на основі серії у творах композиторів “Київського авангарду” В. Годзяцького, В. Сильвестрова, Л. Грабовського.
5. Збереження етнографічної цілісності, залучення до композиторської діяльності фольклорних джерел, непряме цитування звукового матеріалу з використанням надбань фольклору (нерегулярний метр, “згущення” ладоінтонаційних особливостей фольклору, формування мовних особливостей поетичного тексту) у творах українських композиторів, представників “Нової фольклорної хвилі” в середині ХХ ст. (Л. Колодуб, М. Скорик, Є. Станкович, Л. Дичко, І. Карабиць).
6. Фольк-опера Є. Станковича: залучення композитором і автором лібрето музичних та позамузичних, архаїчних та сучасних, обрядових та історичних, літературно-професійних та фольклорних джерел.
7. Творчість Л. Дичко: імпровізаційність казок, пригод, фантазій; екстравертність, тяжіння до хорového жанру як домінанти української класики, використання обрядів, народних музичних сюжетів тощо.
8. Особливості втілення фольклору у творах М. Скорика: “компактність” драматургії, ясність форми, тяжіння до яскравих і контрастних барв оркестрування.
9. Композитори 80-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.4.

1. Збереження етнографічної цілісності, залучення до композиторської діяльності фольклорних джерел, непряме цитування звукового матеріалу з використанням надбань фольклору (нерегулярний метр, “згущення” ладоінтонаційних особливостей фольклору, формування мовних особливостей

поетичного тексту) у творах українських композиторів, представників “Нової фольклорної хвилі” в середині ХХ ст. (Л. Колодуб, М. Скорик, Є. Станкович, Л. Дичко, І. Карабиць).

2. Фольк-опера Є. Станковича: залучення композитором і автором лібрето музичних та позамузичних, архаїчних та сучасних, обрядових та історичних, літературно-професійних та фольклорних джерел.

3. Творчість Л. Дичко: імпровізаційність казок, пригод, фантазій; екстравертність, тяжіння до хорového жанру як домінанти української класики, використання обрядів, народних музичних сюжетів тощо.

4. Особливості втілення фольклору у творах М. Скорика: “компактність” драматургії, ясність форми, тяжіння до яскравих і контрастних барв оркестрування.

5. Композитори 80-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.

Семінарське заняття № 6 до теми 2.2 Тема 2.2. Творчість композиторів ХХ століття

План

1. Музичне мистецтво України першої і другої половини ХХ ст.
2. Представники Київського авангарду. Відновлення авангардної музичної творчості на початку 60-х років, яка була перервана в 20-ті роки.
3. Творчість композиторів “Київського авангарду” В. Годзяцького, В. Сильвестрова, Л. Грабовського.
4. Творчість українських композиторів, представників “Нової фольклорної хвилі” в середині ХХ ст. (Л. Колодуб, М. Скорик, Є. Станкович, Л. Дичко, І. Карабиць).
5. Фольк-опера Є. Станковича.
6. Творчість Л. Дичко.
7. Творчість М. Скорика.
8. Композитори 80-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.
9. Композитори 90-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.

Література: 1, 2, 6, 7, 8.

ТЕМА 2.3. Творчість українських композиторів кінця ХХ – ХХІ століття Анотація до лекції 2.3

Активізація Міжнародних культурних центрів в Україні на початку 90-х років.

Українські музичні фестивалі. Основні тенденції фестивального руху на перетині століть. Важливі завдання фестивалів: взаємозбагачення різних національних культур, висвітлення загальносвітового музичного контексту та входження української культурної спадщини у світовий культурологічний процес.

Українські композиторські школи. Засновники київської композиторської школи. Творчість композиторів В. Сильвестрова, І. Карабиця, А. Бондаренка, А. Загайкевич, С. Луньова, В. Польової, Л. Юріної тощо.

Харківська школа та її представники (С. Богатирьов, Д. Клебанов, В. Бібік, В. Губаренко, С. Пілютиков, О. Щетинський).

Львівська композиторська школа. Основні представники. Творчість композиторів М. Скорика, А. Гаврилець, В. Камінського, О. Козаренка, Б. Фроляк, Л. Сидоренко тощо. Генетичне коріння львівської композиторської школи.

Одеська композиторська школа. Основні представники. Творчість О. Красотова та його учнів (Ю. Гомельська, Л. Самодаєва, К. Цепколенко).

Творчість композиторів Є. Петриченка, О. Рудянського, О. Некрасова.

Музичне мистецтво кінця ХХ – початку ХХІ століть як синтез відношень минулого з сучасністю і домінування неонапрямів (неокласицизм, неоромантизм, неофольклоризм).

Характерні сюжети і образи неоромантичних творів, стилістичні особливості. Твори композиторів І. Карабиця, Є. Станковича, М. Скорика, В. Степурка, В. Зубицького, К. Цепколенко, М. Шука.

“Академізація фольклору” і “фольклоризації жанру” (Р. Станкович-Спольська). Фольклоризація жанру “зсередини”: цитування, переінтонування, стилізація тощо. Фольклоризація жанру “ззовні” (надання формі в цілому, її образній та музичній драматургії певних стійких прикмет фольклор-них жанрів). Неофольклорні риси у творчості молодшої генерації українських композиторів (А. Гаврилець, Б. Фроляк, Ю. Ланюк, О. Козаренко, В. Каминський, В. Степурко, В. Зубицький та ін.).

Постмодернізм в українській музиці.

План

1. Активізація Міжнародних культурних центрів в Україні на початку 90-х років.
2. Українські музичні фестивалі.
3. Основні тенденції фестивального руху на перетині століть.
4. Творчість композиторів В. Сильвестрова, І. Карабиця, А. Бондаренка, А. Загайкевич, С. Луньова, В. Польової, Л. Юріної тощо.
5. Харківська школа та її представники (С. Богатирьов, Д. Клебанов, В. Бібік, В. Губаренко, С. Пілютиков, О. Щетинський).
6. Львівська композиторська школа. Основні представники. Творчість композиторів М. Скорика, А. Гаврилець, В. Камінського, О. Козаренка, Б. Фроляк, Л. Сидоренко тощо. Генетичне коріння львівської композиторської школи.
7. Одеська композиторська школа. Основні представники. Творчість О. Красотова та його учнів (Ю. Гомельська, Л. Самодаєва, К. Цепколенко).
8. Творчість композиторів Є. Петриченка, О. Рудянського, О. Некрасова.
9. Музичне мистецтво кінця ХХ – початку ХХІ століть як синтез відношень минулого з сучасністю і домінування неонапрямів (неокласицизм, неоромантизм, неофольклоризм).

10. Характерні сюжети і образи неоромантичних творів, стилістичні особливості. Твори композиторів І. Карабиця, Є. Станковича, М. Скорика, В. Степурка, В. Зубицького, К. Цепколенко, М. Шука.
11. “Академізація фольклору” і “фольклоризації жанру” (Р. Станкович-Спольська). Фольклоризація жанру “зсередини”: цитування, переінтонування, стилізація тощо.
12. Фольклоризація жанру “ззовні” (надання формі в цілому, її образній та музичній драматургії певних стійких прикмет фольклор-них жанрів).
13. Неофольклорні риси у творчості молодшої генерації українських композиторів (А. Гаврилець, Б. Фроляк, Ю. Ланюк, О. Козаренко, В. Каминський, В. Степурко, В. Зубицький та ін.).
14. Постмодернізм в українській музиці.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.3

Опрацювання літератури.

Література: 1, 3, 6, 7, 9, 12, 14, 18, 26, 27.

Семінарське заняття № 7 до теми 2.3.

Сучасна українська музика у вимірах постмодернізму

1. Походження головних стильових параметрів сучасної української музики із синтетичної природи художнього мислення композиторів, поєднання рис неоромантизму, неофольклоризму та нової релігійності.
2. Поняття постмодернізму.
3. Основні образи, символи, жанри в музиці постмодернізму.
4. Постмодернізм як світогляд, що намагається пережити, подолати традиційність способу нашого життя не через заперечення, а об'єднання.
5. Риси постмодернізму в музиці: синтез стилів, відхід від традиційних норм під впливом комп'ютерної та електронної музики.
6. Естетика постмодернізму: посилення тем і мотивів ігрових і гедоністичних, множинність інтерпретацій класичних тем, імпровізаційність.

Можна підготувати відповідь з музикою про одного з композиторів:

В. Сильвестрова, І. Карабиця, А. Бондаренка, А. Загайкевич, С. Луньова, В. Польової, Л. Юріної, С. Богатирьова, Д. Клебанова, В. Бібіка, В. Губаренка, С. Пілютикова, О. Щетинського, М. Скорика, А. Гаврилець, В. Каминського, О. Козаренка, Б. Фроляк, Л. Сидоренко, О. Красотова, Ю. Гомельської, Л. Самодаєвої, К. Цепколенко, Є. Петриченка, О. Рудянського, О. Некрасова тощо.

Література: 1, 3, 6, 7, 9, 12, 14, 18, 26, 27.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль є передбачає відповідь з розкриттям особливостей творчості одного з українських композиторів:

В. Сильвестрова, І. Карабиця, А. Бондаренка, А. Загайкевич, С. Луньова, В. Польової, Л. Юріної, С. Богатирьова, Д. Клебанова, В. Бібіка, В. Губаренка, С. Пілютикова, О. Щетинського, М. Скорика, А. Гаврилець, В. Камінського, О. Козаренка, Б. Фроляк, Л. Сидоренко, О. Красотова, Ю. Гомельської, Л. Самодаєвої, К. Цепколенко, Є. Петриченка, О. Рудянського, О. Некрасова тощо.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія мистецтв: Історія хореографічного костюма»**

**МОДУЛЬ 1. ЕТАПИ РОЗВИТКУ КОСТЮМУ
ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ**

**ТЕМА 1.1. Об'єкт, предмет, мета та завдання дисципліни
«Історія мистецтв: історія хореографічного костюма».**

Визначення понять «костюм», «наряд» та «одяг».

Їхні функції, спільні та відмінні риси

Анотація до лекції 1.1.

Актуальність навчальної дисципліни «Історія мистецтв: історія хореографічного костюма», її роль і значення в професійному становленні. Мета та основні завдання навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна в процесі формування інтегральних, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей. Програмні результати навчання.

Визначення основних понять «костюм», «наряд» та «одяг». Загальна характеристика одягу у найдавніші часи - перший одяг людей, функції одягу.

План

1. Актуальність навчальної дисципліни «Історія мистецтв: історія хореографічного костюма», її роль та місце у мистецтвознавчій науці.
2. Мета та основні завдання навчальної дисципліни.
3. «Костюм», «наряд» та «одяг» - спільні та відмінні риси.

Семінарське заняття № 1 до теми 1.1.

Заняття

Мета: вивчення здобувачами основних понять, розуміння предмету та завдань дисципліни. Виявлення здобувачами спільних та відмінних рис, характерних для термінів «костюм», «наряд» та «одяг». Визначення основних причин виникнення одягу.

Зпитання до семінарського заняття:

1. Що таке «одяг»? Його призначення. Приклади.
2. Що таке «наряд»? Його призначення. Приклади.
3. Що таке «костюм»? Його призначення. Приклади.
4. Який буває одяг за способом покривання?

5. Який буває одяг за видом крою?
6. Основна причина виникнення одягу?
7. Види одягу первісного суспільства.
8. Чим обумовлений розвиток костюма?
9. Що таке «стиль»?
10. Що таке «мода»?

Література: 1, 8, 9, 11.

ТЕМА 1.2. Вивчення історії виникнення костюма від найдавніших часів до епохи Відродження

Анотація до лекції 1.2.

Формування та розвиток костюма в різні історичні періоди. Основні види чоловічого та жіночого одягу у стародавньому Єгипті. Розвиток моди в період античності. Виникнення потреби у нових видах одягу в період середньовіччя. Модні тенденції у епоху Відродження.

План

1. Костюм у стародавньому Єгипті.
2. Формування костюма в період античності: Греція та Рим.
3. Костюм в період середньовіччя (Візантійська імперія, романське та готичне середньовіччя).
4. Костюм в епоху Відродження.

Семінарське заняття № 2 до теми 1.2.

Заняття

Мета: ознайомлення здобувачів з видами одягу, що існували у стародавньому Єгипті 3000 років до н.е. Визначення, які костюми носили в період античності, яким було взуття. Формування у здобувачів загального розуміння еволюції костюма починаючи від античності до епохи Відродження.

Запитання до семінарського заняття:

1. Естетичний ідеал чоловіка та жінки у стародавньому Єгипті.
2. Основні особливості костюма у стародавньому Єгипті, види одягу чоловіків та жінок.
3. Матеріали та кольори в одязі у стародавньому Єгипті.
4. Прикраси у стародавньому Єгипті.
5. Естетичний ідеал чоловіка та жінки у період античності.
6. Основні види одягу чоловіка та жінки у період античності.
7. Естетичний ідеал чоловіка та жінки у період середньовіччя.
8. Основні особливості костюму у період середньовіччя, види одягу чоловіків та жінок.
9. Костюм в епоху Відродження. Загальне бачення стилю епохи.
10. Відмінні риси в період високого та раннього Відродження.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2. № 1

Створення презентації на тему: «Костюм у стародавньому Єгипті» (до 10-12 слайдів).

Література: 1, 8, 9, 11.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2. № 2

Підготувати доповідь про особливості чоловічого та жіночого костюму на тему: «Костюм у період античності».

Література: 1, 8, 9, 11.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2. №3

Підготувати доповідь про особливості чоловічого та жіночого костюма на тему: «Костюм у період середньовіччя».

Література: 1, 8, 9, 11.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2. №4

Створення презентації на тему: «Костюм у епоху Відродження» (до 10-12 слайдів).

Література: 1, 8, 9, 11.

ТЕМА 1.3. Костюм в епоху бароко, рококо, класицизму, романтизму та модерну

Анотація до лекції 1.3.

Вплив постаті Людовіка XIV на формування стилю в епоху Бароко. Наряди в епоху Рококо - особливості жіночих костюмів, застосування панье. Новий вид суконь - англес з турнюром в епоху Класицизму. Особливості одягу в епоху Романтизму. Нове бачення зовнішнього вигляду чоловіків та жінок в епоху Модерну.

План

1. Костюм в епоху Бароко.
2. Костюм в епоху Рококо.
3. Костюм в епоху Класицизму.
4. Костюм в епоху Романтизму.
5. Костюм в епоху Модерну.

Семінарське заняття № 3 до теми 1.3.

Заняття

Мета: визначення здобувачами, хто з відомих історичних постатей найбільше вплинув на формування стилю в епоху Бароко. Ознайомлення здобувачів з костюмами різних історичних періодів, що дасть можливість гармонійно

проаналізувати роль одягу в сучасному баченні моди та в подальшому створенні хореографічних костюмів для виконання танцювальних номерів на історичну тематику. Розвинути у здобувачів вміння візуального сприйняття костюмів, що були актуальними в епоху Бароко, Рококо, Класицизму, Романтизму та Модерну.

Запитання до семінарського заняття:

1. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Бароко.
2. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Бароко.
3. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Рококо.
4. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Рококо.
5. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Класицизму.
6. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Класицизму.
7. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Романтизму.
8. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Романтизму.
9. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Модерну.
10. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Модерну.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3. № 1

Створити порівняльну таблицю спільних та відмінних загальних рис костюмів в епоху Бароко, Рококо та Класицизму. (2 окремі таблиці з описом чоловічого та, окремо, жіночого костюму).

Література: 1, 8, 9, 11.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3. №2

Створення презентації на тему: «Костюм в епоху Романтизму» (до 10-12 слайдів).

Література: 1, 8, 9, 11.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3. №3

Створення презентації на тему: «Костюм в епоху Модерну» (о 10-12 слайдів).

Література: 1, 8, 9, 11.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль здійснюється шляхом виконання 15 тестових завдань і усної відповіді на 2 запитання за темами, вивченими у даному модулі «Дисципліна «Історія мистецтв: історія хореографічного костюма», її значення та завдання. Етапи розвитку костюма від найдавніших часів до сьогодення».

**МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОСТЮМА
ДЛЯ ВИКОНАННЯ КЛАСИЧНОГО, СПОРТИВНО-БАЛЬНОГО
ТА СУЧАСНОГО ТАНЦЮ.
РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ
УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОСТЮМА.**

**ТЕМА 2.1. Історія формування сучасного балетного костюма.
Типи балетних пачок. Початок ХХ століття – виникнення турнірів
зі спортивно-бального танцю: вимоги до костюма.
Сценічний костюм для виконання сучасних стилів хореографії**

Анотація до лекції 2.1. №1

Виникнення балетної пачки. Роль Марії Тальоні у формуванні сучасного балетного костюма. Історія балетного взуття, створення перших пуант. Чоловічий колет як окраса сценічного образу танцівника.

План

1. Марія Тальоні в ролі Сильфіди (1982 р.) – знаменитий образ, що увійшов в історію.
2. Види балетних пачок.
3. Чоловічий сценічний костюм.
4. Балетне взуття чоловіків і жінок.

Анотація до лекції 2.1. №2

Вимоги до костюма при виконанні спортивно-бальних танців, збереження образу у латино-американській та європейській програмі. Костюм для виконання сучасних танців.

План

1. Історія виникнення турнірів зі спортивно-бальних танців (поч.ХХ ст).
2. Костюм для виконання європейської програми зі спортивно-бальних танців.
3. Костюм для виконання латино-американської програми зі спортивно-бальних танців.
4. Види одягу для виконання сучасної хореографії (тренувальний та сценічний). Основні фактори щодо вибору сценічного костюма.

Семінарське заняття № 4 до теми 2.1. №1

Заняття

Мета: визначення здобувачами візуального розуміння балетного костюму, уміння правильно його застосовувати та не допускати еkleктики при виборі сценічного образу. Дотримуватися порад художника по костюмам.

Запитання до семінарського заняття:

1. Історія виникнення балетних пачок та балетного взуття - пуант.

2. Які бувають види балетних пачок?
 3. З яких елементів складається чоловічий балетний костюм?
 4. Які матеріали використовуються для пошиття балетних пачок та в чому особливість фіксації пачки.
 5. Чоловіче та жіноче взуття в балеті.
 6. Чому балерини одягають тренувальну балетну пачку на репетиції?
- Література:* 1, 8, 9, 10.
Допоміжна література: 4.

Семінарське заняття № 5 до теми 2.1.

Заняття

Мета: вивчення здобувачами основних елементів костюмів для виконання різних видів хореографії. Ознайомлення з історією виникнення турнірів зі спортивно-бального танцю, а, отже, виникненням необхідності в правилах щодо зовнішнього вигляду виконавців. Осмислення здобувачами філософських понять «прекрасне» - «потворне» при виборі сценічного костюма для виконання сучасного танцю.

Запитання до семінарського заняття:

1. Історія виникнення турнірів зі спортивно-бальних танців (поч.ХХ ст).
 2. Костюм для виконання європейської програми зі спортивно-бальних танців.
 3. Костюм для виконання латино-американської програми зі спортивно-бальних танців.
 4. Тренувальний і сценічний одяг, взуття для виконання спортивно-бальних танців.
 5. Основні принципи при виборі одягу для виконання сучасного танцю.
 6. Сценічний образ в сучасній хореографії, його складові елементи.
- Література:* 1, 10, 11.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1. №1

Порівняти та проаналізувати, як виглядали сценічні костюми для виконання спортивно-бальних танців на початку ХХ століття та на початку ХХІ століття. (підготувати у вигляді порівняльної таблиці).

Література: 10.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1. №2

Підготувати доповідь про особливості чоловічого та жіночого костюму на тему: «Сценічний костюм для виконання сучасних танців».

Література: 1, 10.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1. №3

Підготувати презентацію про особливості чоловічого та жіночого костюма на тему: «Європейська програма спортивно-бальних танців - вимоги до костюма».

Література: 10.

ТЕМА 2.2. Український костюм.

Танцювальна культура українського народу.

Вплив костюма на стильові особливості народної хореографії

Анотація до лекції 2.2. № 1

Вивчення основних елементів українського національного вбрання чоловіків та жінок: характерні риси та різновиди. Поділ на історико-етнографічне районування України: Полісся, Лісостеп, Степ, Карпати. Визначення особливостей костюма у кожному регіоні.

План

1. Український костюм - код української нації.
2. Основні елементи національного вбрання.
3. Історико-етнографічне районування України.
4. Специфіка українського вбрання для виконання хореографічних рухів.

Анотація до лекції 2.2. №2

Дослідження взаємовпливу рухів українського народного танцю на костюм певних етнічних груп. Широта танцювальних рухів часто залежить від специфіки крою костюмів, історично притаманному тому чи іншому регіону, виду взуття, головних уборів, прикрас тощо.

План

1. Аналіз основних рухів Поліського регіону.
2. Аналіз основних рухів регіону Лісостепу.
3. Аналіз основних рухів Степового регіону.
4. Аналіз основних рухів Карпатського регіону.

Семінарське заняття № 6 до теми 2.2.

Заняття

Мета: ознайомлення здобувачів з основними елементами українського національного вбрання чоловіків та жінок: характерні риси та різновиди. Визначення історико-етнографічного районування України: Полісся, Лісостеп, Степ, Карпати. Вивчення особливостей костюма у кожному регіоні.

Запитання до семінарського заняття:

1. Які основні елементи українського чоловічого костюма?

2. Які основні елементи українського жіночого костюма?
3. Специфіка чоловічого та жіночого костюма Полісся (Волинське, Житомирське, Київське, Чернігівське, Новгород-Сіверське).
4. Специфіка чоловічого та жіночого костюма Лісостепу (Волинь, Галичина, Опілля, Поділля, Середнє Подніпров'я, Полтавщина, Слобожанщина).
5. Специфіка чоловічого та жіночого костюма Степу (Буджак, Одещина, Нижнє Подніпров'я, Таврія, Приазов'я, Крим).
6. Специфіка чоловічого та жіночого костюма Карпат (Лемківщина, Бойківщина, Закарпаття, Покуття, Гуцульщина, Буковина).

Семінарське заняття № 7 до теми 2.2.

Заняття

Мета: вивчення взаємовпливу рухів українського народного танцю на костюм певних етнічних груп. Широта танцювальних рухів часто залежить від специфіки крою костюмів, виду взуття, головних уборів, прикрас тощо, історично притаманному тому чи іншому регіону, .

Запитання до семінарського заняття:

1. Проаналізувати рухи, притаманні Поліському регіону та їх вплив на костюм (Волинське, Житомирське, Київське, Чернігівське, Новгород-Сіверське).
2. Проаналізувати рухи, притаманні регіону Лісостепу та їх вплив на костюм (Волинь, Галичина, Опілля, Поділля, Середнє Подніпров'я, Полтавщина, Слобожанщина).
3. Проаналізувати рухи, притаманні регіону Степу та їх вплив на костюм (Буджак, Одещина, Нижнє Подніпров'я, Таврія, Приазов'я, Крим).
4. Проаналізувати рухи, притаманні Карпатському регіону та їх вплив на костюм (Лемківщина, Бойківщина, Закарпаття, Покуття, Гуцульщина, Буковина).

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2. №1

Створення презентації на тему: «Костюм Карпатського регіону» (до 12 слайдів).

Література: 2, 3, 4, 5, 6, 7.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2. №2

Підготувати доповідь про особливості чоловічого та жіночого костюму на тему: «Костюм Поліського регіону».

Література: 2, 3, 4, 5, 6, 7.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2. №3

Підготувати доповідь про особливості чоловічого та жіночого костюма на тему: «Костюм Нижнього Подніпров'я та Таврії».

Література: 2, 3, 4, 5, 6, 7.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2. №4

Створення презентації на тему: «Костюм Поділля» (до 10-12 слайдів).

Література: 2, 3, 4, 5, 6, 7.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль здійснюється шляхом виконання 15 тестових завдань та усної відповіді на 2 запитання за темами, вивченими у даному модулі «Особливості хореографічного костюма для виконання класичного, спортивно-бального та сучасного танцю. Регіональні особливості українського національного костюма».

4. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ (за формами контролю)

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)
			1 модуль (Історія музики)	2 модуль (Історія музики)	1 модуль (Історія хореографічного костюма)	2 модуль (Історія хореографічного костюма)
1	Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі	1	4x1=4	3x1=3	3x1=3	4x1=4
2	Участь у семінарських заняттях	2	4x2=8	3x2=6	3x2=6	4x2=8
3	Самостійна робота	1	4x1=4	3x1=3	3x1=3	4x1=4
4	Модульна контрольна робота	5	1x5=5	1x5=5	1x5=5	1x5=5

	Усього за модуль		21	17	17	21
	Залік	24				
	Разом за дисципліни	21+17+17+21+24 = 100 балів				

5. .ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ «Історія мистецтв :Історія музики»

1. Охарактеризувати музичне мистецтво античності.
2. Визначити роль науки, культури і музичного мистецтва Давньої Греції та Риму для європейської культури.
3. Перелічити основні риси музичної естетики західноєвропейського Середньовіччя. Види нотації в Середньовічній теорії музики.
4. Розкрити формування музичного циклу в музиці середньовіччя. Які риси музичного мистецтва Відродження? Поліфонічні хорові школи епохи Відродження?
5. Клавірна творчість Й.С.Баха.
6. Інструментальна творчість Г.Ф.Генделя.
7. Українське бароко.
8. Творчість українського митця М. П. Дилецького.
9. «Грамати́ка му́сикійська» Дилецького як перший музично-теоретичний трактат.
- 10.Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна.
- 11.Життєвий і творчий шлях В. Моцарта.
- 12.Життєвий і творчий шлях Л. Бетховена.
- 13.Творчість М. Березовського.
- 14.Життєвий і творчий шлях Д. Бортнянського.
- 15.Життєвий і творчий шлях А. Веделя.
- 16.Життєвий і творчий шлях Ф.Шуберта.
- 17.Життєвий і творчий шлях Ф.Мендельсона.
- 18.Життєвий і творчий шлях К.М.Вебера.
- 19.Життєвий і творчий шлях Ф.Шопена.
- 20.Життєвий і творчий шлях Р.Шумана.
- 21.Життєвий і творчий шлях Г.Берліоза.
- 22.Життєвий і творчий шлях Й.Брамса.
- 23.Життєвий і творчий шлях Р.Вагнера.
- 24.Життєвий і творчий шлях Дж.Верді.
- 25.Симфонічна творчість А.Брукнера, Г.Малера, Р.Штрауса.
- 26.Життєвий і творчий шлях Ф.Ліста.
- 27.Представники романтизму: національні школи.
- 28.Творчість М. Лисенка.
- 29.Творчість Бориса Лятошинського.
- 30.Творчість Левка Ревуцького.
- 31.Творчість Миколи Леонтовича.
- 32.Основні тенденції розвитку музичного мистецтва ХХ століття.
- 33.Фольклоризм у Б. Бартока.
- 34.Перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття у К.Шимановського.
- 35.Перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та

- інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття Л. Яначека.
- 36.Творчість українських композиторів першої половини ХХ століття: Б. Лятошинського, Ревуцького, В. Барвінського, С. Людкевича, А. Кос-Анатольського, фольклориста Ф. М. Колесси.
 - 37.Українська масова пісня К. Є. Богуславського. Опери Б. Лятошинського (1930), Ю. Мейтуса (1937).
 - 38.Творчість видатних представників українського мистецтва: Г. Верьовки, братів Георгія та Платона Майбороди, К. Данькевича, А. Штогаренка.
 - 39.Музичне мистецтво України першої і другої половини ХХ ст.
 - 40.Представники Київського авангарду. Відновлення авангардної музичної творчості на початку 60-х років, яка була перервана в 20-ті роки.
 - 41.Творчість композиторів “Київського авангарду” В. Годзяцького, В. Сильвестрова, Л. Грабовського.
 - 42.Творчість українських композиторів, представників “Нової фольклорної хвилі” в середині ХХ ст. (Л. Колодуб, М. Скорик, Є. Станкович, Л. Дичко, І. Карабиць).
 - 43.Фольк-опера Є. Станковича.
 - 44.Творчість Л. Дичко.
 - 45.Творчість М. Скорика.
 - 46.Композитори 80-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.
 - 47.Композитори 90-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.
 - 48.Активізація Міжнародних культурних центрів в Україні на початку 90-х років.
 - 49.Українські музичні фестивалі.
 - 50.Основні тенденції фестивального руху на перетині століть.
 - 51.Творчість композиторів В. Сильвестрова, І. Карабиця, А. Бондаренка, А.Загайкевич, С. Луньова, В. Польової, Л. Юріної тощо.
 - 52.Харківська школа та її представники (С. Богатирьов, Д. Клебанов, В. Бібік, В. Губаренко, С. Пілютиков, О. Щетинський).
 - 53.Львівська композиторська школа. Основні представники. Творчість композиторів М. Скорика, А. Гаврилець, В. Камінського, О. Козаренка, Б. Фроляк, Л. Сидоренко тощо. Генетичне коріння львівської композиторської школи.
 - 54.Одеська композиторська школа. Основні представники. Творчість О. Красотова та його учнів (Ю. Гомельська, Л. Самодаєва, К. Цепколенко).
 - 55.Творчість композиторів Є. Петриченка, О. Рудянського, О. Некрасова.
 - 56.Музичне мистецтво кінця ХХ – початку ХХІ століть як синтез відношень минулого з сучасністю і домінування неонапрямів (неокласицизм, неоромантизм, неофольклоризм).
 - 57.Характерні сюжети і образи неоромантичних творів, стилістичні особливості. Твори композиторів І. Карабиця, Є. Станковича, М. Скорика, В. Степурка, В. Зубицького, К. Цепколенко, М. Шуха.

58. Неофольклорні риси у творчості молодшої генерації українських композиторів (А. Гаврилець, Б. Фроляк, Ю. Ланюк, О. Козаренко, В. Каминський, В. Степурко, В. Зубицький та ін.).
59. Постмодернізм в українській музиці.
60. Неоромантичні традиції в балетній музиці сучасних українських композиторів (Є. Станкович, Л. Дичко, Ю. Шевченко, А. Бондаренко).
61. Неофольклористичні тенденції в хоровій творчості Ганни Гаврилець.
62. Жанровий символізм у творчості Володимира Рунчака.
63. Постмодерністські засади творчості Сергія Зажитька.
64. Творчий портрет Олександра Козаренка.
65. Камерна творчість Сергія Пілютикова.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

«Історія мистецтв :Історія хореографічного костюма»

1. Що таке «костюм»? Його призначення. Приклади.
2. Види одягу первісного суспільства.
3. Естетичний ідеал чоловіка та жінки у стародавньому Єгипті.
4. Основні види одягу чоловіка та жінки у період античності.
5. Естетичний ідеал чоловіка та жінки у період середньовіччя.
6. Основні особливості костюму у період середньовіччя, види одягу чоловіків і жінок.
7. Костюм в епоху Відродження. Загальне бачення стилю епохи.
8. Відмінні риси в період високого та раннього Відродження.
9. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Бароко.
10. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Рококо.
11. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Класицизму.
12. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Романтизму.
13. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Модерну.
14. Види балетних пачок.
15. З яких елементів складається чоловічий балетний костюм?
16. Які матеріали використовуються для пошиття балетних пачок та в чому особливість фіксації пачки.
17. Балетне взуття чоловіків та жінок.
18. Чому балерини одягають тренувальну балетну пачку на репетиції?
19. Костюм для виконання європейської програми зі спортивно-бальних танців.
20. Костюм для виконання латино-американської програми зі спортивно-бальних танців.
21. Які основні елементи українського національного костюма?
22. Проаналізувати рухи, притаманні регіону Лісостепу та їх вплив на костюм (Волинь, Галичина, Опілля, Поділля, Середнє Подніпров'я, Полтавщина, Слобожанщина).

ТЕСТИ ДО ЗАЛІКУ

1. Одяг – це:

- а) нетривале загально визнане ставлення до певних зовнішніх культурних форм;
- б) всі види покривів з хутра, шкіри, текстилю та інших матеріалів, призначених для носіння на тілі;
- в) система предметів одягу, взуття, аксесуарів, зачіски, гриму, пов'язаних єдністю призначення.

2. Функції одягу («наряду»):

- а) служить засобом захисту від несприятливих зовнішніх впливів навколишнього середовища;
- б) прикрашає людину;
- в) відповіді А і Б вірні.

3. Система предметів одягу, взуття, аксесуарів, зачіски, гриму, парфумів, пов'язаних єдністю призначення називається:

- а) одяг;
- б) костюм;
- в) наряд.

4. За способом покривання тіла одяг поділяють на:

- а) драпірований і накладний;
- б) драпірований, накладний і розстібний;
- в) драпірований, накладний, розпашний і розстібний.

5. За видом крою одяг поділяють на:

- а) глухий і розпашний;
- б) диференційований і недиференційований;
- в) розкроєний на окремі елементи і нерозкроєний.

6. За видом крою давньогрецький хітон та давньоримська тога відносяться до:

- а) диференційованого одягу;
- б) недиференційованого одягу;
- в) розпашного одягу.

7. Основні види одягу первісного суспільства:

- а) накиута на плечі шкура – прототип плечового одягу: сорочок, жакетів, пальто;
- б) пов'язана навколо стегон тканина – прототип поясного одягу: спідниць, брюк, фартухів;
- в) відповіді А і Б вірні.

8. Що обумовило історичний розвиток костюму:

- а) стилі епох;
- б) мода;
- в) відповіді А і Б вірні.

9. Єдність художніх ознак, притаманних архітектурі, образотворчому та прикладному мистецтву притаманні:

- а) стилю;
- б) моді;
- в) напряму.

10. Короткочасне (нетривале), притаманне певному історико-культурному періоду, загально визнане ставлення до зовнішніх культурних форм є:

- а) стилем;
- б) модою;
- в) напрямом.

11. Основним видом одягу чоловіків та жінок в Древній Греції являється:

- а) туніка, тога, плащ;
- б) хітон, гіматій, хламида (чол.), пеплос (жін.);
- в) туніка інтима, туніка стола, палла, пенула.

12. Який новий вид чоловічого одягу з'явився у Візантійській імперії (IV – XV століття):

- а) штани-панчохи;
- б) туніка;
- в) пеплос.

13. До чоловічого костюму романського Середньовіччя відноситься:

- а) туніка інтима, туніка стола, палла, пенула;
- б) хітон, гіматій, хламида (чол.);
- в) туніка-каміза, туніка-кота, нарамник, блію, шоси, плащ-хламида, пояс.

14. Жіночий костюм пізнього Середньовіччя складався з таких елементів:

- а) блію, котарді, сюрко, табар;
- б) туніка-каміза, туніка-кота, сюрко, плащі, енен;
- в) туніка інтима, туніка стола, палла, пенула.

15. В епоху Відродження з'явився новий вид жіночого взуття, що отримав назву:

- а) чоботи на шнурівці;
- б) туфлі на підборах;
- в) цоколлі.

16. В епоху Відродження штани-панчохи носили:

- а) чоловіки;
- б) жінки;
- в) чоловіки та жінки.

17. Венеціанські маски:

- а) гауда, просопон, медуза, астролябія, ритуальна маска;
- б) баутта, моретта, лікар чуми, венеціанська дама, вольто;
- в) маски звірів, предків, духів та богів.

18. Хто впливав на формування моди у Франції в епоху Бароко (друга половина XVII ст.):

- а) король Людовік IV;
- б) королева Марія-Терезія Австрійська;
- в) герцогиня Луїза де Лавальєр.

19. В епоху Рококо в жіночому костюмі Франції з'являється новий елемент – каркас під спідницю, що називається:

- а) паньє;
- б) англєз;
- в) тюрнюр.

20. Костюм в епоху Класицизму характеризується такими рисами:

- а) чоловічий костюм втрачає свої жінкоподібні риси; із жюст-о-кора розвивається одяг – фрак;
- б) в жіночому костюмі лишається популярною спідниця паньє;
- в) всі відповіді правильні.

21. Що являється основою традиційного одягу українців?

- а) запаска;
- б) чоботи;
- в) сорочка.

22. Який одяг лемки називають «кошуля», «опліч», «чахлик»?

- а) жіноча плахта (обрус);
- б) жіноча сорочка;
- в) очіпок.

23. Як на західній Україні прийнято називати великі круглі пелериноподібні прикраси з бісеру?

- а) коралі;
- б) кризи;
- в) гerdани.

24. Що таке «постоли»?

- а) шкіряні чоботи;
- б) туфлі;
- в) взуття з цільного шматка шкіри.

25. Чоловічий гуцульський повсякденний капелюх називається:

- а) крисяня;
- б) бриль;
- в) картуз.

26. Кримсько-татарський конусоподібний жіночий головний убір називається:

- а) тепелік;
- б) фес;
- в) калпак.

27. Для регіону Центральної України в чоловічому костюмі характерні такі елементи одягу:

- а) свита, сорочка з коміром-стійкою, шаровари, кушак, чоботи, шапка;
- б) крисяня, сердак, сорочка, черес, крашенці, онучі, постоли;
- в) білі полотняні штани, сорочка до коліна, пояс, трикутна шапка, постоли.

28. Основний одяг запорізьких козаків:

- а) крисяня, сердак, сорочка, черес, кашенці, онучі, постоли;
- б) білі лляні штани, сорочка до коліна, пояс, бриль, чоботи;
- в) сорочка, шаровари, шапка з хутром, жупан, чоботи зі шкіри.

29. Що таке «юпка»?

- а) спідниця;
- б) верхній жіночий одяг;
- в) плахта.

30. Який одяг прикрашали «перчиками»?

- а) чоботи;
- б) плаhti, спідниці;
- в) сорочки.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

Відповідь здобувача оцінюється на:

- **Оцінку А (90-100)** – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
 - здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
 - відображає чітко знання термінів, правильно формулює відповідь, робить власні висновки та узагальнення;
 - застосовує теоретичні знання на практиці, робить власні висновки та узагальнення;
 - розуміє можливості сучасних наукових методів та володіє цими методами на рівні, необхідному для вирішення практичних завдань, що постають при виконанні професійних обов'язків.
- **Оцінку В (82-89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
 - здобувач виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
 - відображає чітко знання термінів, правильно формулює відповідь, робить певні узагальнення;
 - але відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
 - наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.
- **Оцінку С (74-81)** – якщо правильно викладено матеріал:
 - відображає знання термінів, логічно формулює відповідь, але наявні незначні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їхні характеристики;
 - наявні неточності у виконанні практичних завдань.
- **Оцінку D (66-73)** – якщо відповідь здобувач є поверхневою, недостатньо аргументованою:
 - є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
 - є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту понять, категорій, закономірностей, нечіткі їх характеристики;
 - свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
 - не містить посилань на літературу;
 - викладена з порушенням логіки подання матеріалу.
 - містить багато граматичних, грубих стилістичних помилок та виправлень;
- **Оцінку E (61-65)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою:
 - свідчить про наявність прогалин у знаннях, зокрема не засвідчує повною мірою знання основних понять, концепцій, категорій;
 - викладена з порушенням логіки подання матеріалу.

- **Оцінку FX (21-60)** – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:
 - не розкриває сутності питання, або ж допущено грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність відповідних знань у здобувача чи їх безсистемність та поверховість;
 - не знає основних положень навчальної дисципліни та принципів аналізу ситуацій; не вміє сформулювати власну думку та викласти її.
- **Оцінку F (0-20)** – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену/заліку, курсового проекту (роботи), практики
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
66–73	D	Задовільно
61–65	E	
21–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА «Історія мистецтв: Історія музики»

Публікації науково-педагогічного працівника за темою навчальної дисципліни:

1. Афоніна О. Сучасна українська музика у вимірах європоцентризму: монографія. Київ: НАКККіМ, 2012. 140 с.
2. Афоніна О. Коди культури і «подвійне кодування» в мистецтві: монографія. Київ: НАКККіМ, 2017. 314.

Основна література:

3. Васюта О. П. Музична культура Чернігівщини ХХ – початку ХХІ століття (композиторська творчість та виконавство) : монографія. Чернігів : Десна Поліграф, 2019. 384 с.
4. Вежневць І. Л. “Музичний портрет” у творчості Франсіса Пуленка:

- монографія. Міністерство культури та інформаційної політики України, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККіМ, 2021. 183 с. : ілюстрації.
5. Гедзь О. Творча спадщина Миколи Тутковського, Миколи Шиповича, Сергія Дрімцова в музичній культурі України кінця ХІХ— першої третини ХХ століття: монографія. Київ: НАКККіМ. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2020. 216 с.
 6. Зосім О. Східнослов'янська духовна пісня: сакральний вимір: моногр. Київ: НАКККіМ, 2017. 328 с.
 7. Зосім О. Західноєвропейська духовна пісня на східнослов'янських землях у ХVІІ–ХІХ століттях: [монографія]. Київ: ДАКККіМ, 2009. 204 с.
 8. Коменда О. І. Універсальна творча особистість в українській музичній культурі.
 9. Кравченко А. І. Камерно-інструментальне мистецтво кінця ХХ – початку ХХІ століть (семіологічний аналіз): монографія. Київ: НАКККіМ, 2020. 300 с.
 10. Неоевропоцентризм: музична культура на межі тисячоліть: [У 2 кн.]: монографія / [Л. Канаріс, О. Маркова, С. Таранець]. Одеса: Астропринт, 2006. Кн. 1. С. 76–114.
 11. Павлишин С. С. Музика двадцятого століття: навч. посібник. Львів : БаК, 2005. 232 с.
 12. Степурко В. Мистецька інтроверсія у творчості сучасних українських композиторів: монографія. Київ: НАКККіМ, 2019. 160 с.
 13. Фабрика-Процька О. Р. Народна музична культура лемків і русинів Карпатського регіону: традиція, трансформація, ідентифікація. Монографія. ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т імені В. Стефаника». Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2020. 496 с., 24 іл.
 14. Фрайт О. Музично-вербальна емінентність: виміри та парадигми. Дрогобич: Ред.-вид. відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2020. 490 с.

Допоміжна література:

15. Бакумець А. Ю. Жанрово-стильові особливості хорових циклів українських композиторів кінця ХХ – початку ХХІ століття. URL : <https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/dysertatsii/Bakumets-dysertatsija.pdf>.
16. Васюта О. П. Музична культура Чернігівщини Х – початку ХХІ століття: еволюційний вимір : монографія. Чернігів : Десна Поліграф, 2017. 296 с.
17. Герчанівська П. Е. Українська народна культура: християнський вимір. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/nauka/vydannia/Monog_Gerchanivska_a5_compressed.pdf
18. Гриненко С. М. Гітарне мистецтво Миколаївщини в культурному просторі України кінця ХХ – початку ХХІ століття. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/dysertatsii/Hrynenko_dysertatsija.pdf
19. Грица С. Музичний фольклор: стратифікація українського музичного фольклору. Українці: історико-етнографічна монографія. Кн. 2. Київ: Вид-во Державного музею-заповідника гончарства в Опішному, 1999. С. 368–371.

20. Грица С. Українська фольклористика XIX – початку XX століття і музичний фольклор. Київ; Тернопіль, 2007. 152 с.
21. Дмитрієва О.Д. Школа Бориса Лятошинського у культуротворчих процесах XX–XXI століття. 170 с.
22. Кирчів Роман. Двадцяте століття в українському фольклорі / Львів: Інститут народознавства НАН України, 2010. 536 с.
23. Іваницький А. Історичний синтаксис фольклору: Вінниця: Нова книга. 404 с.
24. Карась Г. В. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі XX століття : [монографія]. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2012. 1164 с.
25. Квецко О. Я. Хореографічна культура бойків на Прикарпатті кінця XX – початку XXI століть. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/dysertatsii/Avtoreferat_KvetskoOU.pdf
26. Кольц І. П. Миколаївська домрова школа в контексті професійного народно-інструментального мистецтва Півдня України XX – XXI століття. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/dysertatsii/Kolz_dysertazija.pdf
27. Романец Д. О. Музична драматургія дитячих опер українських композиторів кінця XX – XXI століть. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/dysertatsii/Romanets_dysertatsija.pdf
28. Садовенко С. М. Хронотопи аксіосфери української народної художньої культури URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/nauka/vydannia/SADOVENKO_MONOHRAFIIa_2019.pdf
29. Українська фольклористика: акценти сьогодення / М. К. Дмитренко; В.о. Ін-т мистецтвознав., фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського. Київ, 2008. 236 с.
30. Українська фольклористика: історія, теорія, практика / М. К. Дмитренко. Київ: Часопис «Народознавство», 2001. 576 с.
31. Фабрика-Процька О. Р. Пісенний фольклор лемків у контексті національної культури України XXI століття. Мистецтвознавчі записки. Вип. 20. Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. «Міленіум», 2011. С. 295–302.
32. Фабрика-Процька О. Р. Специфіка презентацій народного музичного мистецтва на фольклорних фестивалях українського західного пограниччя. Народознавчі зошити. №1 (145), Львів, 2019. С. 208–213.
33. Фольклористика у класичних університетах України (друга половина XIX – початок XXI ст.): навч. посібн. / Мирослава Петрівна Вовк. Київ: Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, 2014. 202 с.
34. Чекан Ю., Зінкевич О. Музична критика. Теорія та методика. Навчальний посібник. Чернівці: Книга XXI, 2007. 424 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Наукова періодика України. Сайт електронних видань вищих навчальних закладів і наукових установ України. URL: <http://journals.uran.ua>

2. Електронний каталог Наукової бібліотеки НАКККіМ. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Глобальна цифрова бібліотека. URL: <https://digitallibrary.io>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА **«Історія мистецтв: Історія хореографічного костюма»**

Публікації науково-педагогічного працівника за темою навчальної дисципліни:

1. Климчук І. С. Українське хореографічне мистецтво 1950 – 1980-х років як чинник формування національної ідентичності: дис. ...канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2021. 198.

Основна література:

1. Войченко Л.П. Історія костюма в тезах та ілюстраціях, Ужгородське вище комерційне училище Київського національного торговельно-економічного університету. – Ужгород, 2011 р. – 120 с.
2. Косміна О. Українське народне вбрання, Балтія-Друк. – 2017. – 64 с.
3. Легка С. А. Українська народна хореографічна культура ХХ століття : дис. ... канд. істор. наук: 17.00.01 / Київський національний університет культури і мистецтв, 2003. 173 с.
4. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії : підручник. Київ : Альтерпрес, 2007. 468 с.
5. Матейко К. Український народний одяг: етнографічний словник / К. Матейко. – К. – 1996. –224с.
6. Ніколаєва Т. Н. Історія українського костюма / Т.Н. Ніколаєва. – К. – 1996. – 176с.
7. Стельмашук Г. Українське народне вбрання. Априорі. 2013. 255 с.
8. Стемеров К.К. Нариси з історії костюмів. Ч.І. – К.: Мистецтво, 1978.
9. Стемеров К.К. Нариси з історії костюмів. Ч.ІІ. – К.: Мистецтво, 1978.
10. Теорія і методика сучасного бального танцю: навч.-метод. посіб. / уклад.: В.А. Сизоненко. – Умань: АЛМІ, 2017. – 200 с.
11. Шевнюк О. Л. Історія костюма: навч. посібник / О. Л. Шевнюк. – К.: Знання. – 2008. – 375с.

Допоміжна література:

1. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. Київ : Мистецтво, 1991. 480 с.

2. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю : підручник. Київ: НАКККіМ, 2014. 332 с.
3. Голдрич О. С. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Вид. 2-ге, допов. Львів : Сполом, 2006. 172 с.
4. Дроздовська Н. Ю. Дослідження художньо-образних ознак традиційного балетного костюму для проектування колекції жіночого одягу у стилі кежуал / Н. Ю. Дроздовська, Т. В. Струмінська // Технології та дизайн. 2020. № 2 (35).
5. Зайцев Є., Колісніченко Ю. Основи народно-сценічного танцю: посіб. Вінниця: Нова книга, 2007. 416 с.
6. Каляндрук Т. Таємниці бойових мистецтв. Львів: ЛА «Піраміда», 2007. 304 с.
7. Камін В.О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка. Київ: ДАКККіМ, 2008. 151 с.
8. Квецко О. Я. Хореографічна культура бойків на Прикарпатті кінця ХХ – початку ХХІ століть : дис. ...канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2021. 249.
9. Колногузенко Б. М. Види мистецтва та хореографії. Харків : ХДАК, 2009. 140 с.
10. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво. Харків : ХДАК, 2008. 224 с.
11. Колосок О. П. Майстри народно-сценічного танцю : біографічний довідник. Київ : ДАКККіМ, 2008. 116 с.
12. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії. підр. Київ: Альтерпрес, 2008. 468 с.
13. Лісовська Н. Ю. Теорія і методика народно-сценічного танцю: навчально-методичний посібник для здобувачі спеціальностей: 024 Хореографія; 014 Середня освіта. Хореографія. 2 видання доповнене. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. 178с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв [сайт]. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>
2. Міністерство культури та інформаційної політики України [сайт]. URL: <https://mkp.gov.ua/>
3. Музей костюма та стилю «Victoria» [сайт]. URL: <https://victoriamuseum.com.ua/>
4. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого [сайт]. URL: <http://www.nplu.org/>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [сайт]. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
6. Національний заслужений академічний ансамбль танцю України імені Павла Вірського [сайт]. URL: <http://virskv.kiev.ua/>
7. Національний заслужений академічний український народний хор імені Григорія Верьовки [сайт]. URL: <http://vervovka.com/>